

Registrace a nalézací řízení

Mgr. Karel Šimek

9. 11. 2015

Osnova

1. Registrační řízení
2. Obecně k nalézacímu řízení
3. Tvrzení daně
4. Stanovení daně
5. Lhůta pro stanovení daně

- ▶ **Registrace k dani či ke správci daně?**
- ▶ **Okruh osob povinných k registraci:**
 - stanoví jednotlivé daňové zákony
 - daň z příjmů (§ 39 a násl.) , DPH (§ 94 a násl.) , spotřební daně (§ 4 odst. 2.), silniční daň (§ 16 odst. 4)
 - zákon o pohonných hmotách (od 1. října 2013), zákon o povinném značení lihu (od 1. prosince 2013)
- ▶ **Povinnost podat přihlášku k registraci.**
 - tzv. formulářové podání
 - obsahové náležitosti stanoví primárně formulář (určité údaje stanoví jednotlivé daňové zákony)
 - postup k odstranění pochybností v registračních údajích

► **Lhůta pro podání přihlášky k registraci**

- stanoví jednotlivé daňové zákony
- daň z příjmů – poplatník 15 dnů, plátce daně 8 dnů
- DPH – povinná – do 15 dnů po skončení kalendářního měsíce, ve kterém překročila stanovený obrat / dobrovolná
- spotřební daň – do dne vzniku první povinnosti daň přiznat a zaplatit
- silniční daň – ve lhůtě splatnosti nejbližší zálohy na daň

► **Oznamovací povinnost do 15 dnů**

- změny v registrovaných údajích
- důvody pro zánik registrace
- povinnost předkládat vybrané listiny (zrušení, zánik, prodej podniku)
- formulářové podání – **oznámení o změně registračních údajů**
- nevztahuje se na údaje, jejichž změnu si může správce daně automatizovaným způsobem zjistit sám

- ▶ K registraci dochází **rozhodnutím**
 - primárně – na základě přihlášky
 - sekundárně – z moci úřední
 - deklaratorní / konstitutivní
- ▶ **Lhůta pro vydání** rozhodnutí o registraci 30 dnů
- ▶ Rozhodnutí o registraci se **neodůvodňuje**, výjimky:
 - rozhodnutí o zamítnutí registrace
 - rozhodnutí o registraci ex offo
- ▶ Správce daně přidělí **DIČ** – tvoří jej kód „CZ“ a obecný identifikátor
 - pouze pokud nebylo dosud přiděleno
- ▶ **Změna či zrušení** rozhodnutí

- ▶ **Změna registračních údajů**
 - nejde-li o údaje, které by vyvolaly změnu rozhodnutí (např. zrušení registrace), postačí **úřední záznam**

- ▶ **Přeregistrace** – při změně podmínek pro určení místní příslušnosti
 - konstitutivní
 - speciální úprava změny místní příslušnosti
 - vydává dosavadní správce daně

- ▶ **Sankce** – pokuta až do 500 000 Kč podle § 247a daňového řádu
 - účinné od 1. ledna 2015

Obecně k nalézacímu řízení

▶ nalézací řízení

- společné označení pro vyměřovací a doměřovací řízení

▶ cíl nalézacího řízení

- správné zjištění a stanovení daně, tj. „nalezení správné výše daně“

▶ začátek a konec nalézacího řízení

- začátek – § 91 odst.1 daňového řádu (novela 1. ledna 2015)
- formálně končí:
 - (formální) právní mocí rozhodnutí o stanovení daně či zastavením vyměřovacího nebo doměřovacího řízení
- materiálně končí:
 - uplynutím prekluzivní lhůty pro stanovení daně (tj. okamžikem, kdy se poslední známá daň stává nezměnitelnou)

Daňové řízení

Nalézací rovina

Vyměřovací řízení
(obligatorní)

Doměřovací řízení
(fakultativní)

Není vyloučeno další doměřovací řízení

Nalézací řízení je ukončeno uplynutím
lhůty pro stanovení daně

**Platební
rovina**

- **Základem pro správné zjištění a stanovení daně je:**
 - řádné daňové tvrzení a dodatečné daňové tvrzení
 - Tomu odpovídá:
 - **povinnost tvrzení** (tj. povinnost uvést skutečnosti důležité pro rozhodnutí)
 - **břemeno tvrzení** (tj. procesní odpovědnost za to, že se správce daně tvrzenou skutečností dozví)
- **Výzva k podání daňového tvrzení**
 - správce daně pokud možno nejprve vyzývá k dobrovolnému splnění povinnosti tvrzení, než přistoupí ke stanovení daně z moci úřední

Daňové tvrzení

Řádné daňové tvrzení

Daňové přiznání

Hlášení

Vyúčtování

Dodatečné daňové tvrzení

Dodatečné daňové přiznání

Následné hlášení

Dodatečné vyúčtování

Řádné daňové tvrzení:

- ▶ **Povinnost k podání:**
 - ze zákona
 - na základě výzvy
- ▶ **Musí obsahovat:**
 - vyčíslenou daň (ne vždy)
 - předepsané údaje (vyplývající z formuláře)
 - další okolnosti rozhodné pro vyměření daně
 - údaje, které vyžaduje zvláštní zákon
- ▶ **Splatnost daně** – v poslední den lhůty stanovené pro podání
- ▶ **Lhůty pro podání**
 - obecně v daňovém řádu
 - speciální úprava v jednotlivých daňových zákonech
 - speciální úprava u insolvence a při přechodu daňové povinnosti
 - lze prodloužit (není-li vyloučeno), nelze navrátit v předešlý stav

Dodatečné daňové tvrzení:

- ▶ Pouze pro dodatečné daňové přiznání a dodatečné vyúčtování
- ▶ **Povinnost** podat: v případě zjištění, že **daň má být vyšší** (tj. daňový odpočet nebo daňová ztráta nižší) než poslední známá daň
- ▶ **Právo** podat: v případě zjištění, že **daň má být nižší** (tj. daňový odpočet nebo daňová ztráta vyšší) než poslední známá daň
 - nelze namítat vady postupu správce daně
 - daňový subjekt toto právo ztrácí, pokud daň byla stanovena podle pomůcek nebo sjednána
- ▶ **Právo** podat: v případě, že jsou **měněny tvrzené údaje** bez vlivu na daň

Dodatečné daňové tvrzení:

▶ Lhůta pro podání:

- **Subjektivní** – do konce (kalendářního) měsíce následující po (kalendářním) měsíci, ve kterém daňový subjekt zjistil, že daň nebyla stanovena ve správné výši.
- **Objektivní** – do uplynutí lhůty pro stanovení daně
- propadná ano/ne ?

▶ Obsahové náležitosti:

- pokud se mění výše daně – **rozdíl** oproti poslední známé dani a **den jeho zjištění**
 - ne vždy jde o rozdíl – uvádí se nově tvrzená daň
- pokud jde o právo podat – **důvody** pro podání

▶ **Nepřípustnost podání** (subjektivní lhůta pro podání se po tuto dobu přerušuje):

- probíhá daňová kontrola (postačí, že byla vydána výzva k jejímu zahájení)
- zahájeno řízení o mimořádném opravném prostředku či dozorčím prostředku
- zahájen soudní přezkum

▶ Předčasné podání:

a) před vyměřením daně

- situace, kdy bylo podáno řádné daňové tvrzení a již uplynula lhůta pro jeho podání (tzn. nelze jej již opravovat), avšak ještě nebylo vyměřeno

b) před doměřením daně

- situace, kdy bylo podáno starší dodatečné daňové tvrzení a již uplynula subjektivní lhůta pro jeho podání (tzn. nelze jej již opravovat), avšak ještě nebylo doměřeno

Následek : **zastavení** (nového) doměřovacího řízení (ex lege)

- ▶ uvedené údaje se využijí v rámci probíhajícího vyměřovacího nebo doměřovacího řízení

▶ Opravné tvrzení

- před uplynutím zákonné lhůty pro podání tvrzení lze již podané tvrzení nahradit opravným (k předchozímu podání se nepřihlíží)

- ▶ **Stanovení daně** = vyměření nebo doměření daně
 - **vyměření daně** = první stanovení daně v daném daňovém řízení
 - **doměření daně** = následné stanovení daně v daném daňovém řízení
 - **poslední známá daň** (daňová povinnost) může být snížena nebo zvýšena (i opakovaně!)
 - **právní moc** dosavadních rozhodnutí o stanovení daně **není** jejímu doměření na překážku
 - doměřit z moci úřední lze pouze **po provedené daňové kontrole**

- ▶ **Daň lze stanovit:**
 - **na základě tvrzení daňového subjektu** – *primárně*
 - daňové přiznání nebo vyúčtování → vyměření
 - dodatečné přiznání nebo dodatečné vyúčtování → doměření
 - **z moci úřední** – *sekundárně* (při nesplnění povinnosti tvrzení)

- ▶ Daň se v nalézacím řízení stanovuje: pouze rozhodnutím, které může mít podobu:
 - platebního výměru
 - dodatečného platebního výměru
 - hromadného předpisného seznamu
- ▶ Zákon explicitně nepředpokládá možnost stanovení daně bez vydání rozhodnutí (tj. **samovyměření**) – výjimka u záloh na pojistné na důchodové spoření, v zákoně o DPH – tzv. *mini one stop shop*, v návrhu zákona o dani z hazardních her
- ▶ Tato rozhodnutí se **neodůvodňují** – s výjimkou:
 - stanovená daň se **odchyluje** od daně tvrzené
 - odůvodňuje se pouze rozdíl stanovený nad rámec tvrzení
 - daň je stanovena **z moci úřední**
 - daň je stanovena na základě výsledku **daňové kontroly**
 - za odůvodnění se považuje zpráva o daňové kontrole
 - daň je stanovena na základě výsledku **postupu k odstranění pochybností**
 - za odůvodnění se považuje protokol o projednání výsledku postupu

- ▶ **Daň může být stanovena i plátcí daně k přímé úhradě**
 - při nesplnění jeho povinnosti srazit a odvést daň ve správné výši

- ▶ **Stanovená daň může být:**
 - **shodná s tvrzením** → nemusí se doručovat (právní fikce doručení)
 - někdy nazýváno jako „konkludentní stanovení daně“
 - nelze se odvolat – výjimka u závazného posouzení
 - **rozdílná (zcela nebo z části)** → doručuje se
 - lze se odvolat → posunutí náhradního dne splatnosti až za právní moc rozhodnutí
 - nemá vliv na běh úroku z prodlení (ten se počítá vždy od původního dne splatnosti)

- ▶ **Zákon nestanoví konkrétní lhůtu, do kdy má být rozhodnutí o stanovení daně vydáno**
 - obecné mantinely představuje pouze lhůta pro stanovení daně

▶ **Prekluzivní (propadná) lhůta**

- uplynutím této lhůty již nelze měnit poslední známou daň
- navazují na ní další ustanovení

▶ **Délka lhůty:** základní **3 roky** maximální (absolutní) **10 let**

▶ **Počátek běhu lhůty:**

- dnem v němž uplynula lhůta pro podání řádného daňového tvrzení, nebo
- dnem v němž se stala daň splatnou, aniž by zde byla současně povinnost podat řádné daňové tvrzení
 - x § 47 ZSDP (teorie 3+0 a 3+1) – I. ÚS 1611/07

- ▶ **Úkony přerušující lhůtu**
 - tříletá lhůta běží znovu od daného okamžiku
- ▶ **Úkony prodlužující lhůtu o 1 rok**
 - pokud k nim došlo v posledních 12ti měsících před uplynutím dosavadní lhůty
- ▶ **Stavění lhůty**
 - lhůta po určitou dobu neběží
 - princip účelnosti úkonu
- ▶ **Možnost stanovení daně i po uplynutí lhůty**
 - účinná lítost, daňový trestný čin
- ▶ **Přechodná ustanovení**
 - otázka retroaktivity – judikováno Ústavním soudem – Pl. ÚS 18/14

Děkuji za pozornost !

Mgr. Karel Šimek